

Marko Lučić samostalni je konzultant i član
uprave portala Quantum21.net.

Riječ urednika

Marko Lučić

Poštovani čitatelji,

u lipanjskom broju q21 pokrenuli smo novu tematsku cjelinu u okviru našeg portala, **qDialogue**. Ideja je **qDialogue** da se uz pomoć metode dijaloga, kroz razgovore o "dubokim i značajnim problemima" (D. Bohm) s eminentnim domaćim i stranim stručnjacima, pokuša doći do novih spoznaja o liderstvu.

Prvi takav razgovor imali smo s gospodinom **Jackom Hawleyem**, piscem, savjetnikom i predavačem iz SAD-a čija je knjiga *The Power of Dharmic Management* postala svjetski bestseller i na posredan način utjecala na stvaranje portala q21.

Naime, prije točno 8 godina Vaš urednik se našao u životnoj dilemi: da li nastaviti ili prekinuti započeti poslijediplomski studij menadžmenta obzirom da mi je u profesionalnoj karijeri tada sjajno išlo (postao sam visoko pozicioniran menadžer s nepunih 27 godina). Nekako u to vrijeme saznao sam za knjigu *The Power of Dharmic Management*, naslov koje me je odmah privukao. "Hm... ovo je nešto zanimljivo." Znao sam otprilike što znači pojam "dharma", a tada sam već upoznao i situaciju u mnogim hrvatskim poduzećima tako da mi se naslov knjige učinio neobično zanimljivim i aktualnim. "Uspijem li dogurati do magistarskog rada tada bih volio da baš ta knjiga postane bude 'kamen temeljac' mojeg znanstvenog istraživanja." Osjećao sam da se u njoj krije nešto važno, te sam pokrenuo svoja poznanstva "s one strane bare" kako bih ju nabavio.

Nažalost, negativne vijesti stizale su jedna za drugom, nitko joj nije uspio ući u trag (danas to zvuči nevjerojatnim, ali prije 8 godina na Internetu se nije moglo pronaći "baš sve"). Mislio sam da mi priroda jasno poručuje da odustanem od daljnjeg studiranja i posvetim se karijeri što mi nije, vjerujte, teško palo.

Kada sam većina sve to pomalo zaboravio, vođen znatiželjom i u društvu starih prijatelja krenuo sam na putovanje u daleku Indiju. Ta me je zemlja oduvijek privlačila, njena mističnost, tajanstvenost i mudrost, posebni ljudi od kojih čovjek može nešto naučiti. I tako, uživajući u predivnim krajolicima i posebnoj atmosferi koja nas je pratila na putu, jednoga dana zašli smo u malo selo. Nakon što sam odložio stvari u hotelskoj sobi, gladan od putovanja, pohitao sam niz stepenice na ulicu kako bih pronašao restoran. Pri tome sam bio neoprezan te sam se "zabio" u jednog gospodina i srušio ga s nogu. Ispričao sam se, podigao ga i zatim... stao u šoku! Pogađate, bio je to Jack Hawley, glavom i bradom.

Kući sam se vratio s knjigom u rukama i svim snagama opet prionuo učenju. Ispite sam polagao jedan za drugim a nova znanja koja sam stjecao činila su mi se veoma značajna i primjenjiva. Viziju portala koji će prenositi ideje vodećih svjetskih mislilaca o liderstvu i menadžmentu ovdje u Hrvatskoj polako je nastajala...

Ta je vizija u to doba bila "prevelika" za mene, toliko da bih se uplašio svaki puta kada bih na nju pomislio. Stalno sam u sebi ponavljao: "Što si ti zamišljaš, spojiti vodeće svjetske institucije, dobiti autorska prava, osigurati financiranje, prevođenje... a sve to bez ikakvog kapitala i bez poznanstava... zaboravi." Iako sam znao koliko je ona važna, nisam se usuđivao pomisliti da bih je mogao realizirati.

Tri godine kasnije, Jack mi se javio i pozvao da ga posjetim u Indiji. Pristao sam, te smo se uskoro opet našli na istom mjestu. Danima sam mu gorljivo pripovijedao o viziji i o tome kako "znam da je sjajna" i u isto vrijeme "nemoguća za ostvariti". Pomno me je slušao, ništa ne govoreći. Zadnjeg dana, kada sam se spremao za povratak, prišao mi je i rekao: "Marko, ništa nije nemoguće... sve je moguće, samo trebaš vjerovati." Pozdravili smo se nakon čega se okrenuo i otišao.

Zbog njegovih riječi naprosto sam poludio. Kako jedna pametna, mudra osoba kojoj sam toliko vjerovao može izreći takvu glupost. "Sve je moguće!" Nevjerojatno! No, previše me je ta osoba zadivila svojom snagom bića da bih olako sve zaboravio. Nakon dugih nesanih noći odlučio sam staviti sve na kocku (dobro, to sve je u stvari bio jedan solidno plaćen posao i udobni kožni naslonjač) i dokazati Jacku da nije bio u pravu. Predsjedniku uprave podnio sam otkaz, osnovao vlastitu tvrtku i krenuo.

Ostalo je povijest. Počeo sam upoznavati mnoge divne ljude, a oni su me dalje upoznavali s drugim divnim ljudima. Malo pomalo, mreža kontakata se povećavala i širila preko cijele planete. Na kraju, sve je ispalo jednostavno. Zaista, trebalo je samo vjerovati.

Kasnije sam spoznao, duboko uronivši u tematiku liderstva, da priča o portalu Quantum21 nije ni po čemu posebna. U tekstovima Petera Sengea, Petera Druckera, Margaret Wheatley, C.O. Scharmera i

Charlesa Handya često se spominju slične priče poduzetnika koji su "uskladili sebe i svoju organizaciju s Onim što želi nastati u svijetu i postali 'sila prirode'". "Kada to postignete", kažu, "kao da se cijeli svijet pokreće da bi se vizija ostvarila". Tada se javlja paradoksalna situacija u kojoj pojedinac postaje u isto vrijeme "izraženo samosvjestan- jer zna da su njegova djela doista značajna i duboko ponizan- jer osjeća da to nije On, da nešto 'veće od njega samog' stvara samo po sebi".

Nadam se da će ova priča poslužiti kao dobar uvod u temu mjeseca u kojoj ćemo se baviti koncepcijom "vizionarskih organizacija" koja je u središte pozornosti došla nakon objavljivanja knjige James. C. Collins-a i Jerry I. Porras-a "*Built to last*". želja nam je još jednom naglasiti važnost organizacijske vizije, misije i vrijednosti, dakle "duhovnih" komponenti za konačne, vrlo pragmatične i mjerljive rezultate poslovanja. Potrebno je stalno imati na umu poruku Jacka Hawleya: "Duh je taj koji stvara materiju!"

Kreiranje **izjava o viziji** postalo je dijelom rutinske prakse mnogih organizacija. No, kao i obično, broj organizacija koje su uspješno primjenile ovu koncepciju ostao je relativno malen. Stoga u ovom broju donosimo iskustva trojice praktičara iznimnog kredibiliteta koji su u praksi postigli izuzetne poslovne rezultate.

Pretvaranje misije u istinsko načelo organiziranja neke organizacije primarno ovisi o kvaliteti njenih lidera. Stoga se u prilogu **Put prema autentičnosti** Bill Georga, bivšeg predsjednika uprave *Medtronica*, vodećeg svjetskog proizvođača medicinske opreme, ukazuje na obilježja autentičnih lidera. Autentičnost lidera ovisi o njihovoj osviještenosti - spoznaji osobne svrhe, o ponašanju u skladu s proklamiranim vrednotama, o vođenju sa srcem (ovoj temi posvećen je i članak R. Heifetza i M. Linskog, "Vodstvo otvorenog srca", q21, rujan 2006. godine), uspostavljanju kvalitetnih odnosa s drugima, te prakticiranju samodiscipline. Razvoj ovih kvaliteta podrazumijeva spremnost na dugogodišnje napore glede osobnog razvoja lidera (uzbudljiv opis osobnog "putovanja u nutrinu vlastitog bića" možete pročitati u intervjuu s Brian Arthurom, q21, veljača 2007. godine).

U prilogu William Polarda bivšeg predsjednika uprave tvrtke "Service Master" **Misija kao načelo organiziranja**, ukazuje se na činjenicu da su suvremene organizacije suočene sa sve većim mogućnostima izbora (što je uvjetovano rastućom kompleksnošću okruženja u kojem posluju). Eksponencijalni rast mogućnosti izbora može rezultirati nastankom konfuzije i nesigurnosti. Rješenje ovog izazova autor vidi u oblikovanju **misije**, izjave u kojoj se opisuju najdublji razlozi postojanja neke organizacije. Tako oblikovana izjava o misiji predstavlja temelj, referentnu točku ("istinsku zvijezdu sjevernjaču" - Bill George) koja liderima olakšava suočavanje sa izazovima i kontradikcijama s kojima se suočavaju pri donošenju poslovnih odluka. Pored toga, izjava o misiji predstavlja referentni okvir koji oblikuje dublji smisao individualnih napora članova organizacije. Stoga Autor zaključuje da kada misija postane načelo organiziranja, organizacije postaju zajednice ljudi koji se brinu jedni o drugima i koji služe svoje klijente.

Ova dva priloga potvrđuju tezu Richarda Baretta kako je u tijeku proces transformacije - duboke promjene vrijednosnog sustava cjelokupnog čovječanstva. U tekstu **Revolucija korporativnih vrijednosti** autor polazi od poznate ocjene Dee Hocka (osnivača najveće i najinovativnije organizacije u svijetu - "Visa International") kako bismo: "...**moralni biti gluhi, glupi i slijepi da ne vidimo kako se događa globalna propast institucija. Društvo je ušlo u središte milenijske promjene koja će začas zasjeniti industrijsku revoluciju.**"

Suština ove (r)evolucije sastoji se u promjeni fokusa pozornosti i djelovanja s nižih (koje obilježava sebičnost) na više vrednote (kao što su odgovornost za cjelinu, primat zajedničkog dobra, jednakost, poštivanje svekolikog života, te bezuvjetna skrb).